

Lokaal Scenario Atelier: Deelregio Alkmaar

Heiloo

Datum: 23 januari 2020

Locatie: Fletcher Hotel in Heiloo

Inleiding:

Dit is het verslag van de bijeenkomst in de gemeente Heiloo van 23 januari 2020. In deze bijeenkomst hebben inwoners verkend wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor de opwek van grootschalige zonnepanelen en windenergie in Heiloo als onderdeel van de deelregio Alkmaar. Dit is gedaan met behulp van scenario's en bouwstenen. De scenario's geven inzicht in de mogelijke keuzes en de effecten daarvan. De scenario's die zijn gebruikt, zijn: (1) Landschappelijke kenmerken als troef, (2) Energielandschap 2.0, (3) Lokale kracht.

De scenario's zijn gemaakt door de gemeente, samen met onder meer de provincie, waterschappen, natuur- en milieuorganisaties, energiecoöperaties, bedrijfsleven en de netbeheerder. Ze zijn een middel om met elkaar het gesprek aan te gaan.

Een bouwsteen bestaat uit een bepaalde techniek van energieopwekking (bijv. windmolens), op een plek (bijv. agrarische grond), onder een bepaalde conditie (bijv. langs de snelweg). De bouwsteen heet dan "windmolen op agrarische grond langs de snelweg".

De deelnemers hebben gesproken over de scenario's en welke bouwstenen hun voorkeur hebben. Per scenario hebben ze op de kaart van de gemeente aangegeven waar de bouwstenen kunnen komen en waar zeker niet.

De samenstelling van de groep deelnemers was als volgt: overwegend inwoners (tussen de 40 en 45 personen), met een significante vertegenwoordiging vanuit burgerinitiatief Heiloo Energie.

Vervolg

De opbrengsten van de lokale bijeenkomsten van de 18 gemeenten in de energieregio Noord-Holland Noord worden verwerkt op een kaart. Hierop wordt aangegeven wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor duurzame energieopwekking. Deze kaart vormt de basis van de concept-RES. De concept-RES wordt voor vaststelling aangeboden aan het College van Burgemeester en Wethouders. Na vrijgave door het College worden raadsleden gevraagd naar hun wensen en bedenkingen bij de concept-RES. Ook de deelnemers aan de regionale en lokale bijeenkomsten krijgen de concept-RES toegestuurd en daarmee de mogelijkheid om hun mening te geven.

De concept-RES wordt besproken in regionale en lokale raadsbijeenkomsten, Statenbijeenkomsten en overleggen van de Algemeen Besturen van de waterschappen. Daarnaast zal in mei '20 een regiobreed Noord-Holland overleg worden georganiseerd waarin alle raadsleden, collegeleden, bestuurders, Statenleden, leden van de dagelijks en algemeen besturen van de waterschappen binnen de regio met elkaar in gesprek kunnen gaan.

De concept-RES wordt met alle wensen, bedenkingen en meningen van deelnemers voor doorrekening aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving. Als de energieregio groen licht heeft gekregen, wordt per zoekgebied onderzocht wat een concrete plek voor zonneweides en/of windmolens zou kunnen zijn. Hierbij worden inwoners en andere belanghebbenden nadrukkelijk betrokken.

Inhoud

Beschrijving van de scenario's:	3
Kansen, aandacht-en discussiepunten:	3
Gesprek over de scenario's en bouwstenen:.....	4
Scenario banner:.....	5

Beschrijving van de scenario's:

Specifiek voor de deelregio Alkmaar zijn drie scenario's opgesteld, namelijk: (1) Landschappelijke kenmerken als troef, (2) Energielandschap 2.0 en (3) Lokale kracht.

Het scenario **Landschappelijke kenmerken als troef** richt zich op het behouden ofwel versterken van de diversiteit in het landschap. De belangrijkste uitgangspunten:

- De energietransitie volgt de maat van het landschap en sluit aan bij landschappelijke kenmerken.
- Zonne- en windenergie is ingepast in een beperkt aantal gebieden.
- De energietransitie wordt gezien als een kans om de biodiversiteit in gebieden waar deze nu laag is te vergroten, onder andere door zonneparken te combineren met natuurontwikkeling.

Het scenario **Energielandschap 2.0** focust op het opwekken van een grote hoeveelheid energie als regio, voor eigen verbruik en export. De belangrijkste uitgangspunten:

- Met lokale eigenaarschap wordt op kleine schaal energie geleverd voor de lokale vraag en op regionale schaal wordt grootschalig elektriciteit opgewekt voor de export.
- Het agrarische gebruik in het productielandschap transformeert naar "wind- en zonneboeren".
- Het stedelijk landschap wordt volledig benut door daken, gevels en parkeerplaatsen in te zetten voor elektriciteitsopwekking.
- In het energielandschap is er ruimte voor ontwikkeling en innovatie.

In het scenario **Lokale kracht** staat coöperatieve opwekking en lokaal eigendom centraal. De uitgangspunten:

- De opwekking landt dicht bij de mensen en is zichtbaar.
- De baten en winst van energieopwekking vloeien terug naar de lokale gemeenschap.
- Door middel van een fonds en in samenwerking met de gemeente worden lokale doelen nagejaagd, zoals investeren in infrastructuur, de natuur en lokale verenigingen.

Kansen, aandacht-en discussiepunten:

Eén of meerdere deelnemers hebben het volgende gedeeld:

Kansrijke locaties in de regio Alkmaar:

- Windturbines aan de kanaalweg naar Noorder molen.
- A9: windturbines langs de A9 binnen gemeente Heiloo; geluidswal langs de A9 bedekken met zonnepanelen. *(NB: er is geen breed draagvlak vanuit de groep voor deze kans)*
- Windturbines plaatsen naast het stadion van AZ Alkmaar.
- In het duingebied kan overdekt (met zon-PV) parkeren goed ingepast worden in het landschap.

- Een (paar) windturbine(s) in het Heilooer Bos (vanuit de motivatie dat niemand het dan hoeft te zien of horen).
- Zuidwest kan van de gemeente Heiloo, of bij Kooimeer (zie verder).
- Zonnepanelen op parkeerterreinen bij de Boos en Foresten (Veenwaterweg).

Ruimtegebruik:

- Windturbines en zonnepanelen bij de Egmonder Binnenvaart staan op een slechte plek. Hier geniet men van het vrije uitzicht (met polderlandschap en uitzicht tot de duinen vanuit Heilooer Bos, met wandel- en fietsgebied). Suggestie is plaatsing aan de zuidwest kant van de gemeente Heiloo of bij de Kooimeer
- Bollenvelden laten voor wat ze zijn wegens economische redenen (ze trekken veel toerisme aan voor de regio).

Techniek en innovatie:

- Meer gebruik maken van kleine windturbines.

Gesprek over de scenario's en bouwstenen:

Gesprek over de scenario's:

Over het scenario 'Lokale kracht' wordt het volgende gedeeld: de manier waarop hier de zoekgebieden meer naar het buitengebied geplaatst zijn, maar niet te dominant aanwezig zijn in het landschap, spreekt aan. Specifiek voor de eigen gemeente is men bereid meer zon (in combinatie met wind) langs de snelweg te plaatsen dan er bij dit scenario vanuit gegaan wordt.

Het scenario '*Landschappelijke kenmerken als troef*' levert te weinig op. Dit scenario is een mooie middenweg tussen de twee andere extremen. Er is veel ondernemerschap en kapitaal, dus er kan heel veel ontwikkeld worden in Heiloo. Het is belangrijk om zoveel mogelijk mogelijkheden aan te grijpen.

Over '*Energielandschap 2.0*': we moeten zuinig zijn op natuur en recreatiegebieden, specifiek in deze regio. Het buitengebied wordt als bijzonder gezien. Daarbij werd wel nadrukkelijk gezegd dat men zeker niet tegen zon en wind is, maar dan wel op de goede plek.

Discussiepunt: de bouwstenen zijn op zich allemaal goed, maar de scenario's worden als zwak ervaren. De deelnemers geven aan daarbij vooral te kijken naar de bouwstenen, niet naar de scenario's. Sommige deelnemers geven aan: we plakken groene stickers, maar realiseren niet altijd welke nadelen er aan een bouwsteen zitten. Een voorbeeld hiervan is de gevolgen voor trekvogels en biodiversiteit.

Gesprek over de bouwstenen:

Over bouwstenen met overwegend groene stickers:

- **Windturbines langs infrastructuur:**
 - Voorwaarde: Deze bouwsteen past mooi in het landschap mits het in lijnopstelling geplaatst wordt.
 - Kans: locatie langs de A9 binnen eigen gemeente
 - Kritische kanttekening: dit gebied is vooral voor weidevogels bedoeld.
- **Zon op geluidsschermen**: er staat toch al iets groots, dus waarom zou je er geen energie mee opwekken?

Over gemixte bouwstenen:

- **Windturbines langs snelwegen:**
 - Wel: dit is al geen puur natuur meer, en een lijnopstelling zou voor rust in het landschap kunnen zorgen.
 - Niet: afhankelijk van over welk gebied het specifiek gaat kan het ook problemen voor vogels opleveren. Hier moet dus in de gehele regio zorgvuldig naar gekeken worden.
- **Windturbines in de duinen:**
 - Niet: vanuit het perspectief dat duinen als aardrijkskundig fenomeen iets unieks zijn (ook op grotere schaal, mogelijk zelfs wereldwijd) moet je dit willen behouden, zowel voor eigen recreatie als voor (inter)nationaal toerisme. Daarnaast wordt het behoud van de biodiversiteit die daar heers als iets van waarde genoemd.
 - Wel: Daar tegenover staat het perspectief dat de duinen juist al arm aan biodiversiteit zijn (enkel kraaien, meeuwen, vosachtigen en konijnen) waardoor dit een betere optie zou zijn dan in het veenweidegebied. Men benoemt hier wel dat er in de gehele duinstreek van Noord-Holland mogelijk betere plekken zijn buiten de regio (bij TATA Steel wordt als optie genoemd)

Over bouwstenen met overwegend oranje stickers:

- **Zon langs strandwallen**: kenmerkend voor het landschap, dus behouden.
- **Windturbines rondom stads- en dorpsranden** voelt voor de deelnemers niet logisch omdat je (om toekomstige uitbreiding mogelijk te maken) beter uit de rand blijft.
- Specifiek **geen wind langs waterwegen** bij de Hoevervaart – Egmonder Binnenvaart.
- **Windturbines op agrarische gronden**, als dit in één groot veld in de Schermerpolder gebeurt. Dit gebied is nodig voor voedselproductie. Er volgt een discussie over de inzet van de landbouwgrond: 'niet doen want de grond is waardevol en voedselproductie gaat voor.'
 - Daaruit volgt echter wel de nuancering: Liever windturbines dan zon op agrarische gronden. Gewassen groeien namelijk evengoed onder een windturbine.
- **Zon op agrarische gronden**; indien dit wel gerealiseerd wordt, dan onder de randvoorwaarde dat men werkt met *zondoorlatende* panelen voor betere biodiversiteit.

Scenario banner:

SCENARIO 1: Landschappelijke kenmerken als troef				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op grote daken		1	0	
Zon op agrarische gronden:	Ingepast in polderlandschap	1	0	
	Ingepast in strandwallen	0	1	
	Op verzilte gronden	1	0	
	Bij bodemdaling			X
Zon op parkeerplaatsen				X
Zon op asfalt	Op fietspaden	1	0	

Wind				
Zoekgebied wind:	Langs waterwegen	0	1	
	Op droogmakerij			X

SCENARIO 2: Energielandschap 2.0				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op agrarische grond:	Een groot veld in de Schermerpolder	0	1	
	Langs infrastructuur in clusters	1	0	
	Op veenpolderlandschap	0	1	
	Buffer rondom bedrijfsterreinen			X
	Transformatie van glastuinbouwgebied	0	1	
Zon op grote daken		1	0	
Zon op kassen	Transformatie huidige functie	0	0	
Zon op parkeerplaatsen		1	0	
Zon langs dijken		1	0	
Zon op water		0	1	
Zon op geluidschermen	Noord-Zuid/ Oost-West	1	0	
Zon op gevels				X
Zon op asfalt		1	0	
Wind				
Zoekgebied wind:	In duingebied	1	1	
	Langs dijken			X
	Op agrarische gronden in de Schermerpolder			X
	Langs infrastructuur	2	0	
	Langs N-Wegen	1	0	
	In glastuinbouwgebied			X
Repoweren bestaande windturbines				X

SCENARIO 3: Lokale kracht					
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt	
Zon					
Zon op dak		1	0		
Zon op agrarische gronden:	Rond stads- en dorpsranden			X	
	Langs spoorwegen			X	
	Langs bedrijfsterreinen			X	
	Langs wegen			X	
Zon op water		0	1		
Zon op parkeerplaatsen		1	0		
Zon op geluidschermen	Noord-Zuid/ Oost-West	2	0		
Zon op gevels				X	
Wind					
Zoekgebied wind:	Rondom bebouwd gebied	0	2		
	Rondom bedrijfsterreinen			X	
	Langs snelwegen	1	1		
Repoweren bestaande windturbines				X	